

དང་གི་དུས་སྐབས་སྐྱོད་གཙང་མའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡོང་ལུབ་བཅའ།

*བསྟན་འཛིན་པ་རྒྱ།

༄༅། །བཀྲ་ཤིས་དབང་ཕྱུག་ལགས་ཀྱིས་བོད་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་སྐྱད་ཡིག་གི་ཇ་དྲག་གནས་སྤངས་ཐོག་ཕྱགས་ལྷན་ཆེན་པོ་བཞེས་ནས། རང་གི་མི་ཚོ་དང་། རང་གི་མཉུན་ལམ། རང་གི་ནང་མི་མ་ཟད། རང་གི་གཅེས་པའི་སློབ་ཀྱང་འབེན་ལ་བརྟུགས་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་ཁྱིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལས་འགུལ་སྒྲེལ་ཡང་། ཁོང་གསང་བས་བཙུན་ཁྲིད་ཀྱིས་བཙོན་དུ་བརྟུག་ནས་ད་བར་ལོ་གངས་གཉིས་ལྷག་ཕྱིན་ཡོད་པ་ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་རེད།

དེ་བཞིན་ཚེ་རིང་སྤྱི་དུས་ལགས་དང་། སྤང་སློལ་ལགས། སློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ལགས། རི་སྐྱོ་ལགས། ངག་དབང་ལོ་འཕེལ་ལགས། སྤྱིང་དཀར་བཀྲ་ཤིས་ལགས། འཕགས་མོ་དོན་གྲུབ་ལགས་ལ་སོགས་པའི་བོད་རིགས་མང་དག་གཅིག་གིས་བོད་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་སྐྱད་ཡིག་གི་རང་དབང་དང་གོ་ས་ཤོར་བཞིན་པའི་ཇ་དྲག་གནས་སྤངས་གཟིགས་ནས་ཕྱགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པ་དེ་ཉིད། འཇམ་སྤིང་ཡོངས་དང་ལྷག་པར་དུ་ང་ཚོ་བོད་མི་རྩམ་ཟུན་ཚང་མར་བསྟན་ཆེད། རང་གི་གཅེས་པའི་སྤྱི་གཟུགས་མཚོད་མེར་སྤུལ་ཡོད།

ང་ཚོ་རང་དབང་ལུང་པར་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་སྤྱན་རློང་ཡོངས་ནས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་བཀྲ་ཤིས་དབང་ཕྱུག་ལགས་བཙོན་བཀོལ་ཐོབ་ཐབས་སུ་ལས་འགུལ་འདྲ་མིན་སྒྲེལ་དང་སྒྲེལ་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་སྤྱི་གཟུགས་མཚོད་མེར་འབྲུལ་མཁན་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་དམ་པ་ཁོང་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མཚོད་འབྲུལ་སློན་ལམ་ཡང་རྒྱ་གང་ཆེ་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོའི་ལས་འགན་འདི་ཅམ་ཡིན་ནམ།

ཁོང་རྣམས་ཀྱི་མངོན་འདོད་ནི། བོད་མི་ཚོར་བོད་ཀྱི་སྐྱད་ཡིག་སྤྱོད་སྤྱོད་སྒྲེལ་གསུམ་བྱེད་རྒྱའི་རང་དབང་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་སྐྱད་ཡིག་ལ་ཆེ་མཐོང་དང་གོ་ས་དགོས་པ་སོགས་ཡིན། དེ་ནི་ང་ཚོ་རང་དབང་ལུང་པར་ཡོད་པའི་བཙུན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་གཟུགས་དང་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ཤིས་ཡོན་དང་རིག་གཞུང་ཉེ་གནས་ཁང་སོགས་དང་། ལྷག་པར་དུ་བཙུན་བྱོལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཡོད་དོ་ཅོག་ཚང་མར་བོད་ཀྱི་སྐྱད་ཡིག་སྤྱོད་སྤྱོད་སྒྲེལ་གསུམ་བྱེད་རྒྱའི་རང་དབང་ཆ་ཚང་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྐྱད་ཡིག་ལ་ཆེ་མཐོང་དང་གོ་ས་ཡང་འབྲུལ་ལུབ་པའི་གནས་བབ་ཞིག་ང་ཚོ་ཚང་མར་ཡོད་ལ། ཁོང་རྣམས་ཀྱི་མངོན་འདོད་འདི་དག་བོད་ཕྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚང་མའི་མངོན་འདོད་ཀྱང་ཡིན་ཚོགས་ལ། དེ་ནི་ང་ཚོ་བོད་མི་སྤྱི་བོ་གནས་བསྟེན་ཡོངས་ཀྱི་མི་ཚོའི་ནང་ལག་ལེན་དུ་འཁེལ་སྤུལ་པ་ཞིག་དང་། ལག་ལེན་དུ་འཁེལ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན།

ང་ཚོ་ཚང་མས་གནས་དོན་འདིའི་ཐོག་གཟབ་གཟབ་ངང་ཕྱགས་བསམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞེས་དགོས་པའི་དུས་ལ་སྤེལ་སྤོང་ཡོད། བོད་ནང་དུ་རང་དབང་རྩ་བ་ནས་མེད་པའི་གནས་སྤངས་འོག་ལའང་། བོད་མི་ཚོས་བོད་ཀྱི་སྐྱད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ཉམས་པ་སྤྱིར་གསོ་དང་མི་ཉམས་གོང་སྒྲེལ་གཏོང་བར་འབད་བཙོན་གང་སྤུལ་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་མངོན་གསལ་རེད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོ་རང་དབང་ལུང་པར་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚོས་སོ་སོ་སྤྱིར་ཀྱི་མངོན་འདོད་ཁོ་

ནར་བསྐྱབ་རྒྱུ་སྐྱོད་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐྱོད་དང་ཡི་གེ་ལ་དོ་སྣང་དེ་ཙམ་མ་སྐྱོད་པར་བསྐྱོད་ན། མི་རིགས་ཀྱི་ལས་
འགན་གལ་ཆེ་ཞིག་སྐྱོད་མེད་བཏང་བ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

འདས་པའི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་འགའ་ཤས་ནང་བོད་ཀྱི་སྐྱོད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ཉམས་རྒྱུ་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་བོད་ཕྱི་ནང་
གང་སར་གསུང་སྐྱོད་ཤོར་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་ནོར་འཁྲུལ་
ཅན་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཁག་ཡིན་པ་གསུང་གི་ཡོད། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་མ་རེད་ཚུ་བ་ནས་ལྷོ་ཡི་མེད་ཀྱང་། ང་ཚོ་གྲངས་
ཉུང་ཡིན་ཡང་རང་དབང་ལུང་པ་ཁག་གི་ནང་དུ་ཡོད་པ་ཚོར་རང་དབང་ཆ་ཚང་ཡོད་ཀྱང་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་སྐྱོད་
ཡིག་སྐྱོང་སྐྱོད་སྒྲེལ་གསུམ་ཐོག་འབད་བཅོམ་ག་ཚོད་གནང་གི་ཡོད་མེད་སོ་སོས་སོ་སོར་དྲི་བ་བཏང་གནང་ན་
མཁུག་གི་རེད། ཕྱི་རྒྱ་རྒྱུན་འདྲ་མིན་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་སྐྱོད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ཉམས་རྒྱུ་འགོ་འགོ་
རྒྱུ་ལས་ཟེན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་བོད་མི་རྩམ་ཟབ་ཡོངས་ནས་ཉམས་པ་སྐྱོར་གསོའི་ལས་འགན་མ་འབྱེད་ན་ཉམས་
རྒྱུ་ལས་མཐུད་འགོ་རྒྱུ་དང་། ཉམས་རྒྱུ་ཀྱི་ལྷུང་ཚད་མཐོ་གསུམ་སུ་གཏོང་རྒྱུ་པལ་ཤོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་
ཅང་བོད་ཀྱི་སྐྱོད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ཉམས་རྒྱུ་འགོ་རྒྱུའི་རྒྱ་རྒྱུན་རྒྱ་ནག་གྲང་སྐྱོད་གཅིག་ལྷུ་མིན་པར་ང་ཚོ་
ལའང་འགན་ཡོད་པ་ཙམ་མ་ཟད་འགན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད།

དེར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་སྐྱོད་ཡིག་ཉམས་པ་སྐྱོར་གསོ་དང་མི་ཉམས་གོང་སྒྲེལ་གཏོང་བར་ང་ཚོ་ཚང་མས་གང་སྐབ་ཅི་
སྐབ་འབད་བཅོམ་བྱེད་དགོས་གལ་ཡིན་པ་སྒྲོས་མེད་ཡིན། དེ་ཡང་འགོ་སོང་དང་དུས་ཚོད་འཕར་མ་མང་པོ་གཏོང་
མི་དགོས་པའི་ཐོག་ནས། བོད་རིགས་ཡོངས་ཀྱིས་གནང་སྐབ་པའི་ཐབས་ཁྲུས་གཅིག་ནི། བོད་པའི་དུད་ཚང་རྣམས་
བོད་དྲི་ཁ་བའི་བྱིས་ཚང་ཞིག་བསྐྱབ་རྒྱུ་དེ་རེད། དེའི་ཆེད་དུ་དགོས་ངེས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཚོད་སེམས་ཡིན། ཚོད་སེམས་
བརྟན་པོ་ཡོད་ན་མི་འགྲུབ་པ་གང་ཡང་མེད། ང་ཚོ་མང་ཆེ་བའི་སེམས་ནང་ཡོད་པའི་དྲི་བ། དེང་གི་དུས་སུ་སྐྱོད་
གཅོང་མའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡོང་སྐབ་བམ་ཟེར་བ་དེའང་ཡོང་སྐབ།

འདི་གང་འདྲ་ཡོང་སྐབ་བམ་ཞེ་ན། ཐོག་མར་བྱིས་ཚང་གི་ས་མར་ས་སྐྱོད་གཅོང་མའི་བྱིས་ཚང་བཟོ་རྒྱུའི་ཚོད་
སེམས་དེ་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་བྱིས་ཚང་གི་བུ་སྐྱུག་དང་ནང་མི་གཞན་ཚོར་དེའི་ཐོག་བསྐྱབ་བྱ་དང་མིག་དཔེ་
བརྟན་དགོས། བསམ་སྒོ་དང་ཚོད་སེམས་དེའི་ཐོག་སྐྱོད་ལག་ལེན་དུ་འཁེལ་བར་འབད་བཅོམ་བྱས་ཏེ། རིམ་
པས་བྱིས་མཚེས་གཡས་གཡོན་གྱི་ཁྲོད་དུའང་ལག་ལེན་དུ་བརྟན་རྒྱུ་དང་། དེ་ནས་སྐྱོད་གཅོང་མའི་ལག་བརྟན་
འདི་ཉིད་ཤོགས་པོ་ཤོགས་མོ་དང་ལས་རོགས། དེ་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་ལག་བརྟན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

དེང་གི་དུས་སུ་སྐྱོད་གཅོང་མའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡོང་བར་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་ས་གཅོ་བོ་གསུམ་སྟེ། བོད་ཕྱི་ནང་
གཉིས་ཀར་བོད་མི་མང་ཚོགས་རྣམས་མི་རིགས་གྲངས་མང་བའི་ཁྲོད་དུ་ཡོད་པས། གྲངས་མང་གི་སྐྱོད་ཡིག་བྱུབ་
བརྒྱུ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་གཞན་དབང་སྐབས་བསྐྱབ་ཡིན་ཡང་། བོད་མི་སྤྱི་སྤེན་གཉིས་ཀའི་ངོས་ནས་བོད་མི་ཚོ་རུག་
རུག་མཉམ་སྦྲོད་ཡོང་བར་འབད་བཅོམ་གནང་གལ་དང་གཅིག། བོད་ཀྱི་སྐྱོད་ཡིག་ནང་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་
ཚན་རིག་འཕུལ་ཆས་དང་ལྷོན་ཆས། འགྲུལ་འཁོར་དང་ཅ་དངོས། རྩེད་རིགས་དང་ཟས་རིགས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་

སྒྲིབ་འདྲ་ལོ་མེད་པ་དངོས་འབྲེལ་ཡིན་ཡང་འགྲུབ་མ་ཐུབ་པའི་གནས་དོན་གཅིག་མིན་པས། གཞུང་ཚྭ་གས་
ནས་ལས་དོན་འདི་ཉིད་གལ་ཆེ་དོན་ཆེན་ཏུ་བརྩིས་ནས་ཇ་དྲག་ཐོག་མའོ་ཆེ་བའི་མ་སྒྲིབ་ཆམས་འཕྲལ་ཏུ་གསར་
བཟོ་གནང་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཞུང་སྐྱོར་ཡོངས་ནས་མ་སྒྲིབ་དེ་ཆོ་སྦྱོང་སྦྱོང་སྦྱོང་སྦྱོང་གསུམ་གནང་གལ་དང་
གཉིས། བོད་མི་ནང་ཁུལ་བོད་སྐད་གཙང་མ་བརྒྱབ་ན་གོ་བརྟེན་མ་འཕྲོད་པའམ་འཕྲོད་ཀྱི་མ་རེད་བསམ་པའི་ཐེ་
ཆོ་མ་དུ་བ་མེད་པར་བཟོ་བར་བོད་མི་ནང་ཁུལ་བོད་སྐད་གཙང་མ་གང་སྐབ་རྒྱག་པར་འབད་བཞེན་གནང་དགོས་
གལ་བཅས་ཡིན།

ང་ཆོ་བོད་མི་ཚང་མས་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་དེའི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས། དབུ་ཁྲིད་དང་མི་རིགས། ཆོས་དང་རིག་
གཞུང་། རྒྱལ་དར་དང་ཆས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་ལ་ཆེ་མཐོང་དང་གཅིས་པོ་གང་འདྲ་གནང་གི་ཡོད་པ་དེ་
བཞིན་སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་ལའང་གནང་ཆེ། དེས་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱུན་རིང་བར་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱེད་ཐུབ་པར་ཐེ་ཆོ་མ་
མེད། འདས་པའི་ལོ་ངོ་སྤོང་ཕྱག་རིང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གིས་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱས་
གནས་ཡོད། གལ་ཏེ་སྐད་ཡིག་གིས་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན། མི་རིགས་གཅིག་གི་ངོས་ནས་སྐད་
ཡིག་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱེད་དགོས་ངེས་གཅིག་ཡིན། དེ་མིན་ང་ཆོའི་མི་རིགས་འདི་ཆང་ལན་ཚུ་འཇུག་པའམ་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་
རིགས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན།

ང་ཆོས་ས་ཆ་འཕྲོག་མཁན་ལ་ངོ་ཆོལ་བྱས་ནས་ས་ཆ་ཚུར་རག་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱལ་དར་སྐྱོང་མ་བཅུག་པར་
ངོ་ཆོལ་བྱས་ནས་སྐྱོང་ཐུབ་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གཅིས་པའི་བུ་སྤྱག་བཅོན་ཁྲིད་ཀྱིས་བཅོན་འཇུག་བྱས་ན་ཁྲིམས་ཐོག་
ནས་སྤོང་བའོལ་ཡོང་ཐབས་ལ་འབད་ཀྱི་ཡོད། ཁྲིམ་ནས་དུལ་དང་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་རིགས་རྒྱན་མཐོར་ཆེ་ཉེན་
རྟོག་པའི་བརྒྱུད་ནས་ཚུར་རག་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་སོ་སོའི་མཐོང་རྒྱ་དང་འདྲིན་རྒྱ་ཡོད་པའི་རིགས་གང་
ཡིན་ཡང་གཞན་གྱིས་འཕྲོག་དུས་འཕྲལ་ཏུ་འབད་པ་དང་ཆོར་བ་རྩོམ་ཐོག་ནས་ཚུར་རག་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

འོན་ཀྱང་སོ་སོའི་མིག་དང་རྣ་བའི་འོག་ལ་ཡོད་པའི་ལྷེ་ནས་སྐད་ཡིག་གཞན་ཞིག་གིས་བོད་སྐད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་
གོ་ས་འཕྲོག་དུས། ང་ཆོ་ཚང་མ་ལོང་བ་དང་འོན་པ་ལྟ་བུ་གནས་ན་འགྲིག་གམ། ང་ཆོས་སྤྱང་མེད་ཀྱིས་སོ་སོའི་མ་
སྐད་ཀྱི་གོ་ས་དང་ཐོབ་ཐང་སྐད་ཡིག་གཞན་ཞིག་གིས་འཕྲོག་བཅུག་ན་འགྲིག་གམ། ང་ཆོའི་མ་སྐད་ཀྱིས་ང་ཆོར་
རྒྱུན་རིང་ནས་ང་སྦྱོབ་ཐོགས་ཞེས་འབོད་སྐྱེ་ལྷུ་མཐུད་སྦྱོག་བཞིན་ཡོད་པར་ང་ཆོའི་བཟང་པོའི་ཡ་ལན་མ་སྤྱད་ན་
འགྲིག་གམ། བྱེད་སྤྱངས་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་གཞུང་གིས་ང་ཆོའི་དྲང་བདེན་གྱི་མངོན་འདོད་ལ་ཡ་ལན་མ་
སྤྱད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་མིན་ནམ། མཐོང་རྒྱ་དང་འདྲིན་རྒྱ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་གཞན་གང་འཕྲོག་ཀྱང་། དེ་
དག་ཚུར་རག་ཐབས་བྱེད་པ་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་དཔལ་འབྱོར་རམ། ཁྲིམས་དང་དཔུང་སོགས་ཀྱི་ལུས་པ་དགོས་ངེས་ཡིན་
ཡང་། སོ་སོའི་ལྷེའི་རང་དབང་ངམ་ས་སྐད་ཀྱི་རང་དབང་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱེད་པ་ལ། ལྱིའི་ལུས་པ་ལས་ནང་གི་ལུས་པ་
སེམས་ཀྱི་ཆོད་སེམས་བརྟན་པོ་གཅིག་སྤུས་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱང་། དེ་ལྟར་མི་བྱེད་དོན་ཅི་ཡིན་ནམ།

བོད་རིགས་སྐྱོན་ལྔ་ཡོངས་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་པ་སྐད་ཉེན་མོ་ཐེངས་བཅུ་དགུ་པར་འཚམས་འདྲི་བྱ་བ་དང་སྒྲགས། ཉེན་
མོ་འདི་ཉེད་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངོས་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་པ་སྐད་ཉེན་མོར་སྤྱང་བཅི་བྱ་བའི་སྐབས། བོད་མི་གཞུང་གིས་ཡོངས་
ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཉེན་མོ་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྤྱང་བཅི་བྱས་ན་ཅི་མི་ལེགས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་བོད་ཀྱི་
སྐད་ཡིག་ཡར་ངོའི་ཟླ་ལྟར་གོང་འཕེལ་དུ་འགོ་བའི་རེ་སློན་གྱུ། །

---

*བསྟན་འཛིན་པར་ལགས་ནི་གིས་རིག་ལས་ཁུངས་སུ་ཕྱག་ལས་གནང་ཐུས་ཡིན། ཚཱ་ཡིག་འདིའི་ནང་དོན་
ཚམས་བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱས་ཉམས་ཞེས་ཁང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད།